

business-opportunity-ukraines-allies-and-new-direction

5. Woods B., Revill P., Sculpher M., Claxton, K. Country-level cost-effectiveness thresholds: initial estimates and the need for further research. *Value in Health*. 2016. Vol. 16 (8). P. 929-935. <https://doi.org/10.1016/j.jval.2016.02.017>

6. Чайка Т. О., Короткова І. В. Порушення фізичних властивостей ґрунтів внаслідок воєнних дій. *Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу* : Міжнар. наук.-практ. конф., секція 2: Післявоєнне відновлення рослинних ресурсів та екологічна безпека країни (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ : НУБіП, 2023. С. 357–359.

7. Чайка Т. О. Екологічні наслідки війни в Україні: оцінка збитків та інноваційні підходи до відновлення агроєкосистем. *Актуальні проблеми землеробської галузі та шляхи їх вирішення* : Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 4 грудня 2025 р.). Миколаїв : МНАУ, 2025. С. 58–62.

8. Жданюк І. Екологічне гуманітарне розмінування: чому це питання національної безпеки та відновлення України. URL: <https://www.yakist.org/ekologichne-gumanitarne-rozminuvannya-chomu-ce-pytannya-nacionalnoi-bezpeky-ta-vidnovlennya-ukrainy/>

УДК 330.341:336.7

Мовчан М. В., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник – **Кужелєв М. О.**, д.е.н., професор, Національний університет «Києво-Могилянська Академія», м. Київ, Україна

АЛГОРИТМІЧНЕ ТА ПОВЕДІНКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Сучасна трансформація фінансових систем передбачає перехід від моделі пасивного нагляду до активного цифрово-алгоритмічного управління. Цей процес базується на синергії трьох компонентів: стрімкого розвитку FinTech, інтеграції RegTech-рішень та впровадження інструментів поведінкової економіки в архітектуру фінансових послуг. У цьому контексті теорія «підштовхування» Р. Талера та К. Санстейна еволюціонує від теоретичної концепції до практичного інструменту регулювання. За даними ОЕСР, застосування поведінкових інструментів у державній політиці вже

продемонструвало ефективність у понад 100 кейсах по всьому світу [1].

Міжнародна регуляторна практика розглядає RegTech як технологічний фундамент для автоматизації комплаєнсу, моніторингу та звітності. Європейським стандартом у цій сфері стала Директива (EU) 2015/2366 (PSD2), що заклала правові основи відкритого банкінгу (Open Banking) та стандартизації API [2]. Національні регуляторні органи проводять активну політику щодо імплементації міжнародних норм у практику функціонування ринку фінансових послуг [3]. Так, статистика за 2025 рік свідчить, що частка безготівкових операцій сягнула 94,6% за кількістю та 64,5% за сумою. При цьому 59,2% операцій є безконтактними, а 30,5% – токенізованими, що свідчить про високий рівень технологічної адаптації суспільства [4].

Принципова перевага алгоритмічного регулювання полягає у переході до проактивного управління. Регулятор стає архітектором середовища, де правомірна поведінка є «шляхом найменшого опору» [5]. Інтегровані в цифрові інтерфейси автоматизовані нагадування та оптимальні дефолтні налаштування знижують когнітивне навантаження, нівелюючи можливості для регуляторного арбітражу. Держава замінює примус стимулюванням: як засвідчив досвід 2022 року, прості цифрові інструменти дозволили залучити понад 10 млрд грн на оборону через ефективне використання «архітектури вибору» [6].

Для посилення сталого розвитку необхідна інституціалізація цього досвіду. Держава, виступаючи архітектором середовища, має мінімізувати корупційні ризики (SDG 16) та сприяти фінансовій інклюзії (SDG 8, 9) [7]. Для системної реалізації цього підходу доцільно створити міжвідомчий Behavioral Insights Unit (BIU). Поява BIU як аналітичного центру при уряді – це логічне продовження стратегії діджиталізації: він виступатиме «містком» між аналізом великих даних (RegTech) та прикладними поведінковими науками. Такий орган забезпечить методологічну базу для тестування регуляторних рішень перед їх масштабуванням. Це дозволить остаточно перейти від моделі «держави-наглядача» до моделі «держави-архітектора», забезпечуючи прозору та ефективну взаємодію між регулятором, бізнесом і громадянами.

Таким чином, інтеграція фінтех, RegTech і поведінкових інструментів забезпечує концептуальний перехід від реактивного нагляду до проактивного алгоритмічного регулювання, де держава формує «архітектуру вибору» та стимулює правомірну фінансову поведінку. Інституціалізація цього підходу посилює ефективність регуляторної політики, сприяє фінансовій інклюзії та підтримує досягнення цілей сталого розвитку України.

Література

1. Behavioural Insights and Public Policy : Lessons from Around the World.

OECD Publishing. URL: https://www.oecd.org/en/publications/behavioural-insights-and-public-policy_9789264270480-en.html

2. Directive (EU) 2015/2366 of the European Parliament and of the Council on payment services in the internal market. *Official Journal of the European Union*. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015L2366>

3. Нечипоренко А.В. Вплив ринку фінтех на трансформацію фінансових послуг в Україні: структурні зрушення та розвиток в умовах воєнної економіки. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2026. № 1 (19). С. 136-147.

4. Операції з платіжними картками у 2025 році: більшість – безготівкові. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/operatsiyi-z-platijnimi-kartkami-u-2025-rotsi-bilshist--bezgotivkovi>

5. Кужелев М. О., Нечипоренко А. В. Вплив поведінкових факторів на управління фінансовою діяльністю корпорації: теоретичні аспекти. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 2. С. 154 – 168.

6. UNITED24 raises \$1.4 billion in three years of global support for Ukraine. *UNITED24 Media*. URL: <https://united24media.com/latest-news/united24-raises-14-billion-in-three-years-of-global-support-for-ukraine-8101>

7. The 17 Sustainable Development Goals. *United Nations*. URL: <https://sdgs.un.org/goals>

УДК 330.341:336.7

Якубчак К. В., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Науковий керівник – **Кужелев М. О.**,
д.е.н., професор, Національний
університет «Києво-Могилянська
академія», м. Київ, Україна

ВПЛИВ ФІНТЕХ НА ДОСТУПНІСТЬ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Одним із факторів, що трансформують фінансовий сектор, є фінансові технології (далі – фінтех). Їх розвиток змінює традиційні моделі надання фінансових послуг, забезпечуючи ширший доступ до них, цим самим підвищуючи ефективність фінансової системи. Для України ця проблематика набуває особливої актуальності в умовах повномасштабної війни, що посилює потребу у доступних та швидких фінансових сервісах. У цьому контексті фінансові технології виступають важливим інструментом підвищення